

Megjelenik minden hónap elsején, kivéve az augusztus, szeptember és októberi szünnapokat, 3 nagynyolczad ívnyi tartalommal.

TERMÉSZETTUDOMÁNYI
KÖZLÖNY.
HAVI FOLYÓIRAT
KÖZÉRDEKŰ ISMERETEK TERJESZTÉSÉRE.

E folyóiratot a társulat tagjai az év-dij fejében kapják; nem tagok részére a 27—30 ívből álló egész évfolyam előfizetési ára 5 forint.

III. KÖTET.

1871. FEBRUÁR.

21-İK FÜZET.

OLVASÓINKHOZ.

I.

A f. évi január 18-án tartott ülésen társulatunk választmánya kifejezte óhaját, hogy a „*Természettudományi Közlöny*“ ezentúl is azon az úton haladjon, melyen megindult; rendeltetése, programja, terjedelme maradjon az eddigi.

Az egyedüli változás, mely e füzettel beállt, csupán személyi változás. S e változás is csak előnyére válhatik a *Természettudományi Közlönynek*. Az új szerkesztők kevésbbé lefoglalt kezei között hamarabb elérheti a fejlődés azon fokát, mely a megindításkor szemeim előtt lebegett, s melyet szerkesztésem alatt elérni kívántam volna.

Miután t. barátaim, az új szerkesztők szivesek voltak engem is fölvenni a szerkesztő bizottságba, nem kell búcsúzó szavakkal élnem. Szerkesztői minőségemben ejtett végszó gyanánt még csak arra kérem e Közlöny eddigi munkatársait és olvasóit, hogy a collegiális támogatást, szives buzdítást és jóakaró elnézést, melyet iránymomban tanusítottak, szállítsák át csorbíttatlanul az új szerkesztőkre. — Ez lesz a legbecsesebb örökség, mit számukra hagyhatok.

Budán, 1871 január 22-én.

SZILY KÁLMÁN.

II.

Két éve múlt, hogy a „*Természettudományi Közlöny*“, mint a közérdekű természettudományi ismeretek terjesztésére alapított havi folyóirat, Szily Kálmán szerkesztése alatt megindult. E két év társulatunk tagjait s e füzetek minden olvasóját eléggé meggyőzhette arról, hogy ama vád, mely szerint: „a magyar közönség a természettudományi ismereteket nem kedveli“ — alaptalan.

E két év eredménye, a kezdetben táplált reményeket nem csak fényesen kielégíté, hanem még tetemesen felül is múlta és minde- nek előtt hathatósan bizonyítja azt, hogy a magyar közönség is érdeklődik a természettudományi ismeretek iránt, ha azok a kellő alakban nyújtanak neki.

A vállalat, mely két évvel ezelőtt a sikernek csak édes remé- nyével megindult, ma már életerős. A „*Természettudományi Közlöny*“ első száma 1869 januárban 1500 példányban jelent meg (habár sokan 1000 példányt elégnek tartottak); e szám később 2500-ra emeltetett; míg ma, nehogy a folyton szaporodó társalati tagok és előfizetőink- kel szembe zavarba jöjjünk, a múlt évi utolsó választmányi ülés ha- tározatából a *Közlöny* már 3000 példányban nyomatik. Ily eredmény után, habozás nélkül kimondhatjuk, hogy a kísérlet fényesen sikerült!

Gyengéknek kellene mondanunk magunkat, ha csak egy perczig is kétkednék a fölött, hogy e siker oroszánrésze egyedül és kizá- rólag csak e vállalat teremtményét és megalapítóját: Szily Kál- mánt illeti. — Biztos tudatában vagyunk annak, hogy e sokak által nem reményelt siker: egyedül az ő mély ismereinek és tapin- tatosságának, s azon ernyedetlen buzgalom és kitartásnak eredmé- nye, melylyel eszméje létesítéseért és gyümölcsözővé tételeért tenni és fáradni meg nem szünt soha. S ezért nem csak mi, hanem társu- latunk minden tagja, reá bizonyára csak hálás köszönettel emlékez- hetik. A jelen év január hava 4-én tartott közgyűlés, mely a vissza- lépő titkárt a társulat alelnökévé választotta, ez által — habár magát e tényt az őt megillető elismerésnek csupán szerény nyilat- kozataként kell tekintenünk — a társalati tagok legszebb bizalmi szavazatát nyújtá át neki.

Midőn a jelen év január 18-án tartott választmányi ülés, a tisztkarnak a múlt közgyűlésen történt megváltozta és Szily Kálmán volt szerkesztő-titkár úrnak mindnyájunk őszinte és mély sajnálatára történt visszalépése után a „*Természettudományi Közlöny*“ szerkesztésének tisztét kettőnkre ruházta: tekintettel volt arra, hogy a mit ő egyedül létesített és oly virágzóvá tenni képes volt, annak folytatására egyikünk ereje kevés leend. S még így is, bár egyrésztől tagadhatlanul roppant előnyben vagyunk a füzetek szerkesztését illetőleg, mivel a kezdet nehézségeivel nem kell küzdenünk, s feladatunk csupán a szilárd és biztosnak bizonyult alapon tovább építenünk; más részről, ha képességeinket mérlegbe vetjük, elődünkkel szemben — őszintén be kell vallanunk — nagy hátrányban maradunk.

Eme reánk ruházott tisztségben, jól tudjuk, minden igyekeztünk s erőnk megfeszítésére szükségünk lesz, hogy az irántunk nyilvánult nagy megtiszteltetés és bizalomnak megfeleljünk. E nehéz feladat megoldására azonban, az önmagunkban való bizalmunkon kívül, főleg azon ígéret is kecsegtet hennünket reménnyel, hogy Szily Kálmán úr. jövőre is szíves volt megigérni becses közreműködését.

Mi, a magunk részéről igyekezni fogunk a számunkra kijelölt ösvényen haladni, s a mennyire csak tőlünk telik, a megkezdett művet még folyton tökéletesebbé tenni. Biztosan reméljük, hogy Szily Kálmán úr, reánk nézve mindenesetre becses és irányadó tanácsain kívül nem fog megszűnni működésünket figyelemmel kísérni és támogatni.

Új programmal nem léphetünk fel, de nem is szabad fellépünk. Kedves kötelességünknek ismerjük, hogy azon irányt és vezérelvet, melyet e füzetek megindításakor az alapító zászlajára tűzött — s a melyhez a mi megbízatásunk is köttetett — ezután is híven megtartsuk. A „*Természettudományi Közlöny*“ tartalma, a művelt magyar közönség igényeihez mérve, ezután is: „csupán közérdekű és általánosan érthető értekezések, ismertetések és apróbb közleményekből fog állani, menten minden abstract deductiótól s csak szűkebb körökben érdekes fejtegetésektől. A „társulati ügyek“ rovata rövid kivonatban hozni fogja a közgyűlések és választmányi ülések azon határozatait, melyek a társulati tagokat érdekelhetik, valamint a szakgyűlések működéséről szóló jelentéseket is. E vállalattal a társulat kettős célra törekszik: egyrészt tagjainak, kiknek száma az újabb időkben jelentékenyen növekedett, évi illetmény fejében élvezetés és tanulságos olvasmányt akar nyújtani, melyből a természettudományok legújabb és legfontosabb haladásait könnyű szerrel

megismerhessék; másrészt pedig azon van, hogy szélesebb körökben is terjeszse s ha szükség, meg is kedveltesse a természettudományi ismereteket.“

Feladatunk nehézségét mindenesetre tetemesen fogja könnyíteni azon kedvező körülmény is, hogy a szerkesztésben tekintélyes számú és buzgó szaktérfiak lesznek munkatársaink, a kik közreműködésük által bizonyára jelentékeny részben fognak vállalatunk sikeréhez hozzájárulni. E szerkesztő-bizottság tagjai: *Allattanra*: Kriesch János és Karl János. — *Ásvány- és földtanra*: Krenner József és Koch Antal. — *Csillagtan-, meteorológia- és physikára*: SZILY KÁLMÁN, B. Eötvös Loránd, Heller Ágost, Roller Mátyás és Somogyi Rudolf. — *Élettanra*: Balogh Kálmán. — *Gazdasági állat- és növénytanra*: Dapsy László. — *Növénytanra*: Szontagh Miklós és Klein Gyula. — *Vegytanra*: Wartha Vincze.

Végül pedig legyen szabad reménylenünk, hogy folyton gyarapodó társulatunk tagjai között is számosan lesznek, a kik közreműködésükkel (mint már eddig is — bár gyéren — történt), méltányos feltételek mellett, bennünket — a kijelölt irányban — támogatni fognak és segítségünkre leendnek, hogy nehéz feladatunknak minél sikeresebben megfelelhessünk.

Pesten, 1871. január hava 22-én.

LENGYEL BÉLA és PETROVITS GYULA,
szerkesztők.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.